

γλώσσαν ωμῶν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNL)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αρχείο Γεωργακά

Τι είναι το αρχείο Γεωργακά;

- 0 Είναι ένα **λεξικογραφικό αρχείο** δυόμιση εκατομμυρίων δελτίων, προϊόν συστηματικής και ακαταπόνητης αποδελτίωσης της νέας ελληνικής γλώσσας που πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή Γλωσσολογίας **Δημητρίου Γεωργακά** (1902-1990).

Τι είναι το αρχείο Γεωργακά;

- 0 Είναι ένα **λεξικογραφικό αρχείο** δυόμιση εκατομμυρίων δελτίων, προϊόν συστηματικής και ακαταπόνητης αποδελτίωσης της νέας ελληνικής γλώσσας που πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή Γλωσσολογίας **Δημητρίου Γεωργακά** (1902-1990).
- 0 Είναι το **πρώτο**, και μέχρι στιγμής το **μοναδικό**, λεξικογραφικό αρχείο της Νέας Ελληνικής που **ψηφιοποιείται** και **δημοσιεύεται στο διαδίκτυο**.

Τι είναι το αρχείο Γεωργακά;

- 0 Είναι ένα **λεξικογραφικό αρχείο** δυόμιση εκατομμυρίων δελτίων, προϊόν συστηματικής και ακαταπόνητης αποδελτίωσης της νέας ελληνικής γλώσσας που πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή Γλωσσολογίας **Δημητρίου Γεωργακά** (1902-1990).
- 0 Είναι το **πρώτο**, και μέχρι στιγμής το **μοναδικό**, λεξικογραφικό αρχείο της Νέας Ελληνικής που **ψηφιοποιείται** και **δημοσιεύεται στο διαδίκτυο**.
- 0 Αυτή τη στιγμή περιλαμβάνει περίπου **180.000 λήμματα**.

Τι είναι το αρχείο Γεωργακά;

- 0 Είναι ένα **λεξικογραφικό αρχείο** δυόμιση εκατομμυρίων δελτίων, προϊόν συστηματικής και ακαταπόνητης αποδελτίωσης της νέας ελληνικής γλώσσας που πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή Γλωσσολογίας **Δημητρίου Γεωργακά** (1902-1990).
- 0 Είναι το **πρώτο**, και μέχρι στιγμής το **μοναδικό**, λεξικογραφικό αρχείο της Νέας Ελληνικής που **ψηφιοποιείται** και **δημοσιεύεται στο διαδίκτυο**.
- 0 Αυτή τη στιγμή περιλαμβάνει περίπου **180.000 λήμματα**.
- 0 Θα δημοσιευτεί ως μέρος των **Ψηφίδων** το φθινόπωρο του 2015.

Ποια περίοδο της γλώσσας καλύπτει;

- 0 Η ύλη χρονολογικά περιλαμβάνει **νεοελληνικές λέξεις** κατά αύξουσα γεωμετρική πρόοδο, αρχίζοντας από τον **18ον αιώνα**, περισσότερες του **19ου αιώνα**, πολύ περισσότερες του **20ού** και ακόμη πολυαριθμότερες ιδιαίτερα του **δεύτερου μισού του 20ού αιώνα**. [...] Το λεξικό διατηρεί επίσης για χάρη του χρήστη και λέξεις χρήσιμες και ειδικούς όρους που ήταν σε χρήση στο παρελθόν και που ανάγονται στον **15ον αιώνα ή και νωρίτερα**: έτσι υπάρχουν λέξεις σε περιγραφές αρχαιολογικών και καλλιτεχνικών ευρημάτων σε μουσεία, λέξεις που αναφέρονται σε τέτοια ευρήματα στους οδηγούς διαφόρων μουσείων, αρχιτεκτονικοί και οικιστικοί όροι κ.λπ.

Ποιες είναι οι πηγές του υλικού;

Ο [...] Έχουν αποδελτιωθεί **χίλιοι** περίπου **επιλεγμένοι τόμοι** (μεταξύ τους και **ανθολογίες** και **συλλογικά έργα**). Και στα συντεταγμένα άρθρα (εκτός από τις φράσεις και τα χωρία που δίνονται **ανώνυμα**, δηλαδή χωρίς επώνυμο συγγραφέα) στα χωρία που παραθέτονται για τη διασάφηση των διαφόρων σημασιών **δίδεται το όνομα του εκάστοτε συγγραφέα**.

Ποιες είναι οι πηγές του υλικού;

- 0 Το αποδελτιωμένο υλικό προέρχεται
- (α) από **σημειώσεις από τον προφορικό λόγο,**
  - (β) από **εφημερίδες, περιοδικά, αγγελίες, προγράμματα θεάτρων** κ.λπ.,
  - (γ) **παραμύθια, παροιμίες, δημοτικά τραγούδια, συλλογικούς τόμους, ανθολογίες πεζογραφίας** (συμπεριλαμβάνονται πεζογραφία ειδικοτήτων, όπως παιδείας, ιατρικής, φιλοσοφίας, καλών τεχνών κ.λπ.), **ανθολογίες ποιήσεως' χωριστές εκδόσεις** συγγραφέων, ποιητών και πεζογράφων' **έργα ειδικών** στην παιδεία, τις πολιτικές επιστήμες, τις θετικές επιστήμες, την οικονομία, τη φιλοσοφία, τις καλές τέχνες κ.λπ.

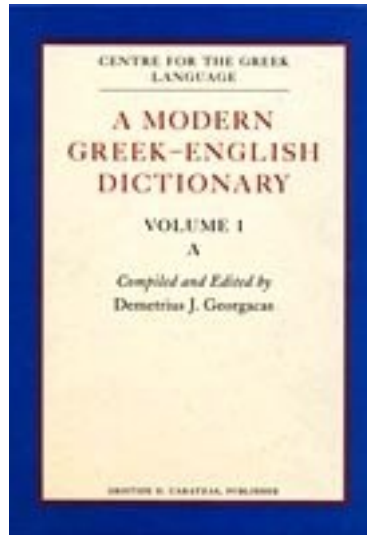
Ποιοι ήταν οι στόχοι δημιουργίας του αρχείου;

- 0 Είχε από το 1981 εκφράσει την επιθυμία του ο Γεωργακάς να κατοχυρώσει τρεις στόχους με την εξής αξιολογική σειρά: Το αρχειακό του υλικό να αποτελέσει
- (α) τη βάση του Ελληνο-Αγγλικού Λεξικού και
  - (β) ενός Ελληνο-Ελληνικού Λεξικού· επίσης,
  - (γ) το υλικό και η συνοδευτική βιβλιοθήκη **"να διατηρηθούν στο διηνεκές**, εγκατεστημένα στην Ελλάδα, σε ελληνικό ίδρυμα, το οποίο θα πρέπει να εξυπηρετεί τον ελληνικό και ξένο επιστημονικό κόσμο σε ερευνητικές εργασίες σχετικές με τη νεοελληνική γλώσσα. Ο **λόγος** για τη μελλοντική διατήρηση του υλικού είναι ότι **το μη επεξεργασμένο αρχειακό υλικό** είναι **πολλαπλάσιο** από το χρησιμοποιούμενο στα συντεταγμένα άρθρα του Λεξικού και γι' αυτό **πολύτιμο** για **γλωσσικές έρευνες και μελέτες**. Το αρχείο αυτό δεν μπορεί να παραπεταχτεί σε μια αποθήκη ούτε να συγχωνευτεί με άλλο αρχείο, που δεν έχει σχέση με την Κοινή και λόγια δημοτική".

Το *Ελληνο-αγγλικό Λεξικό Γεωργακά*

- 0 Μέχρι στιγμής έχει εκδοθεί ο πρώτος τόμος που περιλαμβάνει το γράμμα *α* (*α – άωτον*).

- 0 Βιβλιογραφικά στοιχεία: Γεωργακάς, Δ. (επιμ.). 2005. *A Modern Greek-English Dictionary: Volume 1 (A)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Το *Ελληνο-αγγλικό Λεξικό Γεωργακά*

- 0 Είναι διαθέσιμο σε ηλεκτρονική μορφή στην *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*

<http://www.greek-language.gr>

- 0 στη διαδρομή: *Νέα Ελληνική* → *Εργαλεία* → *Ηλεκτρονικά Λεξικά*

Εργαλεία Ηλεκτρονικά Λεξικά

Τα Ηλεκτρονικά Λεξικά παρέχουν όλες τις πολύτιμες για τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή πληροφορίες (λεξιλογικές, σημασιολογικές και σχετικές με τη χρήση της γλώσσας), τις οποίες παρέχουν και τα παραδοσιακά λεξικά, ενώ ταυτόχρονα τις καθιστούν περισσότερο εύχρηστες και ελκυστικές.

Μορφή του ηλεκτρονικού αρχείου Γεωργακά

0 Το ψηφιακό αρχείο Γεωργακά θα έχει τη μορφή **ολοκληρωμένου ηλεκτρονικού περιβάλλοντος** με δυνατότητες σύνθετης αναζήτησης. Περιλαμβάνει **αλφαβητικό κατάλογο λημμάτων** που περιέχουν **ψηφιοποιημένα δελτάρια**, χαρακτηρισμένα με **μεταδεδομένα** για την ταυτοποίηση της γραμματικής κατηγορίας και της πηγής και για τη δυνατότητα αναζήτησης βάσει παραμέτρων.

Σχέση του ηλεκτρονικού αρχείου Γεωργακά με τα ηλεκτρονικά λεξικά και σώματα κειμένων:

- 0 Περιλαμβάνει **αλφαβητικό λημματολόγιο**.
- 0 Παρέχει **δυνατότητα αναζήτησης τμημάτων λέξεων**, π.χ. %λογο%.
- 0 **Δεν περιλαμβάνει ερμηνεύματα**. Όταν επιλέγουμε ένα λήμμα, εμφανίζονται δελτία που παρουσιάζουν τη **χρήση** του σε σύντομα κείμενα ή τη **μετάφρασή** του σε άλλες γλώσσες, κυρίως στα αγγλικά.
- 0 Τα δελτία έχουν μορφή φωτογραφίας και δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική αναζήτηση στο εσωτερικό των παραθεμάτων τους.

Σχέση του ηλεκτρονικού αρχείου Γεωργακά με τα ηλεκτρονικά λεξικά και σώματα κειμένων:

Είναι δυνατή η **σύνθετη αναζήτηση** με βάση τις εξής παραμέτρους:

- 0 το **λήμμα**,
- 0 τον **τύπο λήμματος** (γραμματική κατηγορία),
- 0 τον **συγγραφέα**,
- 0 τον **τίτλο έργου** ή την **εφημερίδα / περιοδικό**,
- 0 τη **χρονική περίοδο έκδοσης** του έργου,
- 0 το **είδος πηγής** (επιστημονικό, χρηστικό, λογοτεχνικό έργο, προσωπικές σημειώσεις κλπ.).

Αξιοποίηση του αρχείου Γεωργακά στην εκπαιδευτική πρακτική

- 0 Το ηλεκτρονικό αρχείο Γεωργακά θα ενταχθεί στους ψηφιακούς πόρους των **Ψηφίδων για την ελληνική γλώσσα & τη γλωσσική εκπαίδευση**.
- 0 Θα συνοδεύεται από **παραδείγματα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων** που εμπλέκουν το αρχείο Γεωργακά στη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και της Νεοελληνικής Γλώσσας.

γλώσσαν νωμᾶν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNIL)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευχαριστούμε